

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АСТРОНОМСКОГ ДРУШТВА „РУЂЕР БОШКОВИЋ”
ЗА ОКТОБАР 2007. ГОДИНЕ**

На **Народној опсерваторији и Планетаријуму**, током месеца октобра реализоване су активности намењене упознавању грађана са астрономијом, почетком припрема за обележавање Међународне године астрономије 2009 (МГА2009) у Србији, и укључивањем АДРБ у рад Комисији 55 за популаризацију астрономије при Међународној астрономској унији и првим учешћем АДРБ, Београда и Србије на Светском конгресу посвећеном популаризацији астрономије у Атини (8 - 12. октобар 2007).

Забележен је **рекордан број посетилаца програма и промоција АДРБ, 203911 грађана** упознато је са радом АДРБ. Такође бележимо и велики број појављивања у средствима јавног информисања (20) и прво представљање АДРБ, Београда и Србије у области популаризације астрономије на Светском конгресу у Атини (7-12. октобар 2007) који је организовала Међународна астрономска унија.

Према Дневнику рада **Народне опсерваторије** и Дневнику рада **Планетаријума** реализовани су програми у свим областима делатности Друштва:

ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ
ПОСМАТРАЧКА ДЕЛАТНОСТ
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ
БИБЛИОТЕКА И
ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ и МЕДИЈСКА КАМПАЊА МГА2009

Посећеност појединачних програма са укупним бројем посетилаца дата је у следећој табели:

Програмска делатност	Број посетилаца
Планетаријумске пројекције	1977
Курс астрономије за почетнике	395
Међународна сарадња и Међународна година астрономије 2009 у Србији (МГА2009)	757
Предавања ван Народне опсерваторије	70
Посете чланова Друштва	95
Ноћна посматрања и панорамска разгледања на Народној опсерваторији	617
Презентација АДРБ на 52. Београдском сајму књига	200000
УКУПНО	203911

Извештај који следи представља детаљан опис реализованих програма из свих области делатности Друштва.

I ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ

Своју основну и најважнију делатност, едукацију у области астрономије, АДРБ спроводи кроз едукативне програме – највећим делом у Планетаријуму и на Народној опсерваторији.

Реализоване су активности у оквиру програма **Планетаријумске пројекције и Курс астрономије за почетнике.**

1. Планетаријумске пројекције

Датум	Назив предавања	Установа	Слушалаца	Предавач
05/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Јован Поповић” Инђија	48 + 4*	Бранко Симоновић
05/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Десанка Максимовић” Београд	63 + 3*	Бранко Симоновић
06/10/07	Планетаријумска пројекција	Гимназија „Крушевац” Крушевац	40 + 2*	Бранко Симоновић
06/10/07	Планетаријумска пројекција	Предавање за грађане	14 + 12*	Бранко Симоновић
09/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Европа Турс” Параћин	68 + 0*	Ана Златановић
10/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Војвода Степа” Београд	45 + 2*	Александар Оташевић
11/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Десанка Максимовић” Београд	65 + 4*	Александар Оташевић
11/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Пера турс” Књажевац	50 + 4*	Бранко Симоновић
11/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Пера турс” Књажевац	50 + 4*	Бранко Симоновић
13/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Васа Живковић” Панчево	42 + 14*	Бранко Симоновић
13/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Вук Караџић” Старчево	66 + 2*	Бранко Симоновић
13/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Рувенол” Лесковац	60 + 3*	Горан Павичић
13/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Ласен турс” Врање	60 + 3*	Горан Павичић
13/10/07	Планетаријумска пројекција	Предавање за грађане	2 + 0*	Александар Оташевић
16/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Руђер Бошковић” и Гимназија „Руђер Бошковић” Београд	79 + 4*	Бранко Симоновић

16/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Исидора Секулић” Панчево	59 + 3*	Горан Павичић
16/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Крагујевачки батаљон” Крагујевац	74 + 5*	Александар Оташевић
17/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Европа турс” Параћин	45 + 5*	Ана Златановић
17/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Соња Маринковић” Београд	62 + 4*	Александар Оташевић
17/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Соња Маринковић” Београд	62 + 4*	Александар Оташевић
17/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Соња Маринковић” Београд	63 + 4*	Горан Павичић
18/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Крагуј турист” Крагујевац	40 + 7*	Александар Оташевић
18/10/07	Планетаријумска пројекција	Математички факултет Београд	0 + 7*	Горан Павичић
19/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Ласен турс” Враће	100 + 3*	Александар Оташевић
20/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Милутин Младеновић” Дудовинци	49 + 4*	Бранко Симоновић
20/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Став” Чачак	60 + 7*	Александар Оташевић
22/10/07	Планетаријумска пројекција	ТА „Медитеран турс” Лесковац	90 + 4*	Александар Оташевић
22/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Иван Горан Ковачић” Београд	65 + 3*	Александар Оташевић
25/10/07	Планетаријумска пројекција	ДО „Велтурс” Бела Црква	71 + 7*	Бранко Симоновић
26/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Павле Савић” Београд	57 + 3*	Бранко Симоновић
26/10/07	Планетаријумска пројекција	„Митровачка гимназија” Сремска Митровица	20 + 2*	Бранко Симоновић
26/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Филип Вишњић” Моровић	50 + 13*	Бранко Симоновић
27/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Свети Сава” и ТА „Национал” Бајина Башта	50 + 2*	Бранко Симоновић
27/10/07	Планетаријумска пројекција	ОШ „Свети Сава” и ТА „Национал” Бајина Башта	58 + 2*	Бранко Симоновић

* У горњој табели звездицама је обележен број посетилаца/чланова који присуствују предавањима а не плаћају улаз у Планетаријум (од септембра 2007. године пројекције ће бити бесплатне за гледаоце многих телевизија са којима је успостављена редовна сарадња - Б92, Студио Б, Метрополис ТВ, РТС 2, Радио Београд итд.)

У Планетаријуму је у септембру месецу одржано **34 планетаријумских пројекција** са укупно **1977 посетилаца** (1827 са плаћеним улазом и 150 бесплатно).

2. Курс астрономије за почетнике

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
05/10/07	Меркур, Марс и Венера	Александар Оташевић	65
06/10/07	Планете Јупитеровог типа	Александар Оташевић	50
12/10/07	Сателити и прстенови планета Јупитеровог типа	Александар Оташевић	50
13/10/07	Астероиди, комете и велики транснептуни објекти	Александар Оташевић	50
19/10/07	Настанак Сунчевог система	Александар Оташевић	50
20/10/07	Екстрасоларни планетни системи	Горан Павичић	50
21/09/07	Сунце	Александар Оташевић	35
26/10/07	Звезде	Александар Оташевић	45

У оквиру Курса астрономије за почетнике одржано је **8 предавања са укупно 395 посетилаца.**

3. Међународна сарадња

На светском конгресу посвећеном популаризацији астрономије у Атени (Communicating Astronomy with the Public, CAP2007, www.communicatingastronomy.org), одржаном од 7 - 12. октобра 2007. године, први пут је званично представљена Србија. Конгрес је организовала Међународна астрономска унија. Мр Наташа Станић имала је два усмена излагања и две постер презентације које су представиле развој популаризације астрономије у Србији у протекле четири деценије.

Главни координатор активности на припреми Међународне године астрономије 2009 (МГА2009) у Србији, мр Наташа Станић је званично укључена у рад Секретаријата за припрему Међународне године астрономије 2009 при Међународној астрономској унији. У рад овог Секретаријата укључено је 100 земаља из целог света.

На личну иницијативу, мр Наташа Станић укључила се у рад Комисије 55 за популаризацију астрономије при Међународној астрономској унији и добила званичну подршку председника Комисије 55 за све активности које АДРБ спроводи у својим програмима (у оквиру Народне опсерваторије и Планетаријума).

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
07/10/07	Популаризација астрономије у Србији - и Национални комитет за астрономију	мр Наташа Станић	70
08/10/07	Текући програми на пољу популаризације астрономије у Србији: астрономска друштва, аматерске астрономске организације, часописи за популаризацију астрономије	мр Наташа Станић	229
08/10/07	Текући програми на пољу популаризације астрономије у Србији: астрономска друштва, аматерске астрономске организације, часописи за популаризацију астрономије	мр Наташа Станић	229

08/10/07	Текући програми на пољу популаризације астрономије у Србији: астрономска друштва, аматерске астрономске организације, часописи за популаризацију астрономије	мр Наташа Станић	229
----------	--	------------------	-----

На Светском конгресу популаризације астрономије у Атини, одржано је два усмена излагања и две постер презентације, што је укупно пратило **757 истакнутих астронома из целог света**, укључујући и председницу Међународне астрономске уније, Кетрин Цесарски. **Мр Наташа Станић добила је честитке од госпође Цесарски за једно од најбољих излагања на Конференцији.**

3. Предавања ван Народне опсерваторије

На конференцији **"Проучавање природе кроз векове"** коју је организовала Астрономска опсерваторија у Београду поводом троструког јубилеја - 150 година од рођења Милана Недељковића, оснивача Астрономске и метеоролошке опсерваторије у Београду (1887), 120 година Астрономске опсерваторије и 75 година од изградње Астрономске опсерваторије на Звездари, мр Наташа Станић имала је два усмена излагања. Конференција је била међународног карактера и сва излагања су била на енглеском језику.

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
19/10/07	Модернизација Београдског планетаријума - увођење нових технологија и Припреме за Међународну годину астрономије у Србији	мр Наташа Станић	25
19/10/07	Астрономија. Инспирација. Уметност; Књиге популарне астрономије - „Звездани градови” и „Астролагија”	мр Наташа Станић	25

У оквиру сарадње са Истраживачком станицом у Петници, мр Наташа Станић одржала је два предавања полазницима астрономског програма.

Датум	Назив предавања	Предавач	Слушалаца
24/10/07	Припреме за Међународну годину астрономије 2009 у Србији	мр Наташа Станић	10
24/10/07	Модерне планетаријумске технологије	мр Наташа Станић	10

Ван Народне опсерваторије одржано је укупно четири предавања (горње две табеле) са **70 слушалаца**.

4. 52. Београдски сајам књига

Први пут од оснивања АДРБ је представљено на Београдском сајму књига, **на иницијативу** дугогодишње сараднице и хонорарног предавача у Планетаријуму, **Ане Златановић**. Штанд АДРБ постављен је у хали 14 и био је изузетно добро посећен.

Презентација АДРБ и свих активности и програма који се спроводе у оквиру Народне опсерваторије и Планетаријума одвијала се све време трајања Сајма књига и то на више начина:

- видео-бим презентације - серија филмова сараднице Народне опсерваторије Романе Вујасиновић (Летња школа астрономије ПРЕДОВ КРСТ 2005, Ескпедиција ПОТПУНО ПОМРАЧЕЊЕ СУНЦА - ТУРСКА 2006 и Летња школа астрономије ОДВРАЋЕНИЦА 2007),
- видео бим презентације
 - Међународна година астрономије 2009
 - Модерне планетаријумске технологије и модернизација Београдског планетаријума
 - Међународне астрономске олимпијаде - велики успех Српске астрономске репрезентације (две златне, две сребрне и три бронзане медаље)
 - Програми АДРБ, посете Народној опсерваторији и Планетаријуму
 - Најлепше слике свемира (Хаблова галерија снимака).

Посебна предавања одржана су 25. октобра (када је званично био тзв. Школски дан) у сали Борислав Пекић, хала 14. Програм је водила новинарка Радио Београда и сарадник Народне опсерваторије Марија Мишић, а предавања је одржала мр Наташа Станић:

1. Филм Романе Вујасиновић, Летња школа астрономије ОДВРАЋЕНИЦА 2007,
2. Међународна година астрономије 2009 у Србији
3. Часопис „Васиона”

Посебан програм ПИТАЈТЕ АСТРОНОМА, био је одржан на штанду АДРБ 25. октобрба од 12.00 до 15.00, где су предавачи и стручњаци АДРБ одговарали на питање заинтересованих ученика и грађана.

Како је овогодишњи сајам посетило више од **200000 људи**, можемо сматрати да смо први пут у историји постојања АДРБ, успели да приближимо астрономију најширој публици - свим посетиоцима Сајма књига, како кроз веома занимљиве и динамичне презентације на штанду АДРБ (телескопи, филмови, промоције, разговори), тако и у директним контактима са заинтересованом публиком.

II ПОСМАТРАЧКА ДЕЛАТНОСТ

1. Народна опсерваторија – демонстрациона посматрања објеката ноћног и дневног неба

– НОЋНА ПОСМАТРАЊА НЕБЕСКИХ ТЕЛА СА ГРАЂАНИМА

Сваког петка и суботе, од заласка Сунца до 22h када су повољни метеоролошки услови, са Опсерваторије се врше показна телескопска посматрања за посетиоце уз стручне коментаре и објашњења. Помоћу одговарајућих инструмената посматрани су следећи објекти ноћног неба:

Месец у разним фазама са кратерима Тихо, Руђер Бошковић и др.

Планете: Јупитер

Двојне звезде: Мизар.

Комета: ХОЛМС 17 Р

– ПАНОРАМСКА РАЗГЛЕДАЊА

Сваког радног дана Опсерваторије, а често и ван радног времена, када су то метеоролошки услови дозвољавали, посетиоци су са терасе Народне опсерваторије помоћу три панорамска дурбина разгледали Београд и околину

Укупан број посетилаца.....617

III ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Нови уређивачки одбор часописа ВАСИОНА наставља са радом на формирању нове концепције часописа. Током октобра месеца радило се на припреми за штампу броја 2 за 2007. годину.

IV БИБЛИОТЕКА

Библиотечки фонд Астрономског друштва „Руђер Бошковић” садржи око 3500 књига и домаћих и страних часописа из области астрономије.

Часописи и књиге читају се у библиотеци која је смештена у учионици Народне опсерваторије и доступни су свим члановима Друштва, талентованим ученицима и ученицима који у сарадњи са предавачима на Народној опсерваторије раде матурске радове.

У учионици у којој је смештана Библиотека налазе се и рачунари које запослени и чланови Друштва користе за обраду посматрања и интернет. Информације са интернета користе се за стицање нових знања из области астрономије, за потребе предавања, одржавања астрономских манифестација (Курс астрономије за почетнике, Летња школа астрономије, Летњи астрономски сусрети), часописа „Васиона” и информисања јавности о актуелним небеским појавама.

V ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

У месецу ОКТОБРУ, тачније 30. октобра у 12 сати, Народна опсерваторија организовала је прву конференцију за новинаре од свог оснивања до данас. Галерија Науке и технике САНУ била је домаћин Конференције, а програм је водила новинарка Радио Београда и редовни сарадник АДРБ Марија Мишић. Новинари су били упознати са следећим догађајима:

- представљањем Србије и АДРБ на Светском конгресу посвећеном популаризацији астрономије у Атини (Communicating Astronomy with the Public 2007),
- укључивањем Србије у мрежу од 100 земаља света при Секретаријату Међународне астрономске уније задуженом за организацију и припрему Међународне године астрономије 2009,
- астрономском заједницом у Србији и свим њеним представницима (Друштво астронома Србије, Национални комитет за астрономију, Катедра за астрономију Математичког факултета, Истраживачка станица Петница, аматерска астрономска друштва, Факултет за физику у Новом Саду итд.),
- стањем планетаријумског пројектора у Београдском планетаријуму и његовом дотрајалошћу,
- иницијативом АДРБ и читаве астрономске заједнице за набавку нове технологије за Београдски планетаријум и
- иницијативом Друштва астронома Србије за повратак Астрономије као школског предмета.

Бележимо такође и велики број појављивања чланова АДРБ и запослених на Народној опсерваторији и Планетаријуму у средствима јавног информисања. Овог месеца било је чак 20 јавних наступа и 35 снимљених интервјуа. Атински конгрес и Конгрес „Проучавање природе кроз векове” у Београду пратила је ТВ МЕТРОПОЛИС, у оквиру припрема за емитовање прве недељне емисије на српском језику посвећене астрономији, „Звездани детективи”, чији је аутор и водитељ мр Наташа Станић.

Друштво редовно информише јавност о значајним, актуелним и интересантним астрономским догађајима – како путем средстава јавног информисања тако и на појединачне захтеве грађана путем телефона.

Дневни лист **ПОЛИТИКА** на последњој страни листа свакодневно објављује времена изласка и заласка Сунца и Месечеве фазе на основу података преузетих из ефемерида (које се објављују у часопису „Васиона”) Астрономског друштва „Руђер Бошковић”.

У оквиру већ утврђене редовне сарадње Научне редакције РТС 2 и Народне опсерваторије и Планетаријума, у октобру су настављена снимања емисије КОНТЕКСТ 21 чији је стални стручни сарадник у области астрономије мр Наташа Станић.

Редовна сарадња настављена је и са емисијом „Корак ка науци” (Радио Београд, Први програм, Редакција Програма за младе), где је оформљена стална рубрика посвећена астрономији и активностима Астрономског друштва „Руђер Бошковић”.

У приложеној табели дати су датуми (прва колона), тип датих информација – имена медијских кућа (друга колона) и аутори прилога (трећа колона).

<i>Датум</i>	<i>Тип информације и коме</i>	<i>Информацију дао</i>
01/10/07	О лансирању првог вештачког сателита СПУТЊИК - РТС 1, емисија ОКО МАГАЗИН -	мр Наташа Станић проф. Радмила Тонковић Бранко Симоновић
03/10/07	Изјава о програмима популаризације астрономије и проблемима са којима се среће Београдски планетаријум - двенви лист 24 сата -	мр Наташа Станић
04/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама, Светском конресу популаризације астрономије у Атини и значају лансирања СПУТЊИКА - КОРАК КА НАУЦИ, Радио БГД 1 -	мр Наташа Станић
06/10/07	Информација о успеху Српске астрономске репрезентације на Међународној астрономској олимпијади (2 злата, 2 сребра, 3 бронзе) - ТАНЈУГ -	Милан Јеличић Горан Павичић Владан Челебоновић
08/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама - ТВ ЕНТЕР -	Ратомирка Милер, Александра Димић, Александар Васиљковић, Филип Живановић
08/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама - ТВ ФОКС -	Ратомирка Милер, Милена Милошевић, Александра Димић, Александар Васиљковић, Наташа Драговић, Лука Милићевић, Филип Живановић, Стефан Анђелковић
09/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама - РТС 1 -	Ратомирка Милер, Милена Милошевић, Александра Димић, Александар Васиљковић, Наташа Драговић, Лука Милићевић, Филип Живановић, Стефан Анђелковић
09/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама - ТВ СПЕКТАР -	Ратомирка Милер, Милена Милошевић, Лука Милићевић,
09/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама - ТВ ФОКС -	Ратомирка Милер, др Слободан Нинковић, Наташа Драговић, Лука Милићевић

11/10/07	Директно укључење са Светског конгреса популаризације астрономије у Атини - „Корак ка науци” Радио Београд 1 -	мр Наташа Станић
18/10/07	Разговор о првом представљању Србије на Светском конгресу популаризације астрономије у Атини - „Корак ка науци” Радио Београд 1 -	мр Наташа Станић
19/10/07	Изјава о астрономским јубилејима - 150 година од рођења Милана Недељковића, 120 година од оснивања Астрономске опсерваторије у Београду, 75 година од изградње Астрономске опсерваторије на Звездари и о Конференцији „Проучавање природе кроз векове” - Радио Нови Сад -	Милан Јеличић
23/10/07	Разговор о првом представљању Србије на Светском конгресу популаризације астрономије у Атини, Припремама за емитовање емисије ЗВЕЗДАНИ ДЕТЕКТИВИ и представљању АДРБ на сајму књига - ТВ МЕТРОПОЛИС -	мр Наташа Станић
27/10/07	О дигиталним планетаријумима - „Корак ка науци” Радио Београд 1 -	мр Наташа Станић
27/10/07	О Међународној години астрономије 2009 у Србији и представљању АДРБ на Сајму књига - Радио Студио Б -	мр Наташа Станић
27/10/07	О предавању ВАНЗЕМАЉСКИ ЖИВОТ у сали Борислав Пекић на Сајму књига, - Радио Студио Б -	Срђан Ђукић
27/10/07	О Међународним астрономским олимпијадама и успеху Српске астрономске репрезентације, - Радио Студио Б -	Милена Милошевић
30/10/07	Прича о модерним планетаријумским технологијама и дотрајалости пројектора у Београдском планетаријуму - НТВ Студио Б -	мр Наташа Станић
31/10/07	Прича о модерним планетаријумским технологијама и дотрајалости пројектора у Београдском планетаријуму - НТВ Студио Б -	мр Наташа Станић
31/10/07	Информација о КОМЕТИ ХОЛМС 17 Р - ТАНЈУГ -	Милан Јеличић